

Учитель

№9—10 (239—240)

16 грудня 2016 року

Видається з 1933 року

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

З НОВИМ 2017 РОКОМ!

Шановні студенти, докторанти й аспіранти, викладачі та співробітники університету!

2016 рік видався складним і для всієї України, і для нашого університету зокрема. Але разом з тим сквородинавцям він запам'ятається й вагомими здобутками в навчальній, науковій та виховній роботі, творчими злетами й спортивними досягненнями, зокрема на цьогорічній Олімпіаді в Ріо-де-Жанейро чотири наші представники показали високі результати. Значними є показники в навчальній і науковій роботі. Кожен член нашої великої сквородинавської родини заслуговує на увагу й щире подяку. За підсумками 2016 року сотні працівників і студентів університету відзначені окремо. Спасибі вам усім за відданість Україні й освіті, за дружбу й любов, за готовність віддавати себе улюбленій «сродній» справі.

З нового року ми почнемо активну підготовку до вшанування 300-ої річниці від дня народження Г.С. Сковороди. У 2022 році ювілей буде відзначатися на високому державному рівні й світовою спільнотою. Нашому славетному, найстарішому в Україні педагогічному університету, що майже 100 років (з 1922 р.) носить ім'я видатного філософа, педагога, поета, велета українського народу, личить ушановувати пам'ять Г.С. Сковороди високими досягненнями, патріотичною громадянською позицією.

Вірю, що рік Червоного Вогняного Півня, що символізує за східним календарем початок нового дня, молодість, надію, допоможе всім нам не тільки працювати, накопичувати енергію успіху, не покладаючи «крилець», досягти висот, злетіти до нових горизонтів. Плекаю надію, що з Божою допомогою, з любов'ю до справи ми досягнемо нових успіхів, здійснимо відкриття в різноманітних наукових сферах і підготуємо вчителя для сучасної української школи.

З Новим роком вас, дорогі друзі, з новим щастям! Миру всім нам, здоров'я й благополуччя!

З повагою

І. Прокопенко, ректор

Пишаємося

ЛЮДИНА РОКУ—2016

За високі професійні досягнення, за плідну педагогічну діяльність, відданість своїй справі, активну громадську роботу на підставі рішення Вченої ради університету від 16 грудня 2016 року почесне звання «Людина року—2016» присвоєно **Сергію Сидоровичу Єрмакову** — д. пед. н., проф., майстру спорту СРП з волейболу, та **Надії Василівні Олєфіренко** — д. пед. н., проф. каф. інформатики, які отримали пам'ятне посвідчення та грошову винагороду.

У минулому успішний спортсмен, Сергій Сидорович, покинувши великий спорт, присвятив себе педагогічній і науковій діяльності. Як викладач, голова ДЕК і консультант співпрацював із спортивними кафедрами вишів Києва, Харкова, Дніпропетровська, Львова, Вінниці, Бялої Подляски (Польща). За його наукового керівництва захищено 3 кандидатські дисертації. С.С. Єрмаков постійно бере участь у виконанні науково-дослідних держбюджетних проектів МОН України. Так, він був науковим керівником розроблення технічних пристроїв спортивного призначення для інвалідів і людей з послабленим здоров'ям (2000–20003 рр.). У 2008 році став переможцем конкурсу на здобуття стипендії з гуманітарних наук. У 2009 році йому було присвоєно звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

У нашому університеті він знаний перш за все як автор і виконавець проекту «Наукові видання України з фізичного виховання і спорту у мережі Інтернет». С.С. Єрмаков є поки що єдиним науковцем у спортивній галузі України, який підняв рівень наукових

видань з фізичного виховання і спорту до міжнародних стандартів. 10 українських журналів, у тому числі 2 за його головування, включено до міжнародних електронних баз. Розроблений ним стратегічний напрямок європейської інтеграції українських наукових видань підтримано на державному рівні ВАК України. Окрім цього, С.С. Єрмаков входить до складу редакційних колегій 7 наукових видань з фізичного виховання і спорту. Саме за його керівництва в нашому виші за 2013–2014 рр. була створена єдина електронна база наукових видань університету, які стали виходити до світових наукометричних баз. У науковому доробку С.С. Єрмакова близько 200 наукових праць, серед яких 3 авторські свідоцтва, 3 монографії, 7 посібників.

Про високий авторитет спортсмена, науковця й педагога свідчать посади, які він на сьогодні обіймає: голова експертної ради з фізичного виховання і спорту ДАК України; член науково-координаційної ради Міністерства України у справах молоді та спорту; член наукової ради МОН України; член науково-методичної комісії Національної федерації волейболу України, член Олімпійської академії України, член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій ХНПУ імені Г.С. Сковороди, академік НАН України.

В.А. Коробейнік, декан ф-ту фізвиховання

Надія Василівна працює в нашому університеті близько 16 років — спочатку на посаді викладача, доцента, а з 2014 р. — професора кафедри інформатики.

У 2016 році вона захистила дисертацію на тему «Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до проектування дидактичних електронних ресурсів» і здобула науковий ступінь доктора педагогічних наук.

Основним напрямком її наукової і практичної діяльності є розробка й застосування нових підходів до викладання інформатики в загальноосвітній школі, а також підготовка майбутніх учителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

Результати наукової роботи Н.В. Олєфіренко доповідала на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях і семінарах, миських педагогічних конференціях; публікувала у наукових фахових виданнях, а також у закордонних наукових виданнях, науково-методичних журналах.

Н.В. Олєфіренко є членом науково-методичної комісії МОН України з розробки стандарту інформаційної освіти, активним учасником підготовки комплексу документів для акредитації і ліцензування спеціальності «інформатика» в нашому університеті. Надія

Василівна проводить велику роботу з органами міської та обласної освіти щодо підтримки і розвитку інформатики в школі. Вона є членом журі міського та обласного етапів конкурсу «Учитель року», головою журі в номінації «Інформатика», членом журі конкурсу-захисту (II етап) наукових робіт Малої академії наук з інформатики (2010–2015 рр.), членом журі учнівських олімпіад з програмування та інформаційних технологій (III етап) (2009–2015 рр.), членом авторського колективу і членом журі турніру з інформатики для учнів 5–7 класів (2015 р.).

Н.В. Олєфіренко — самостійний, принциповий, відповідальний і наполегливий науковець і педагог, здатний до постійного вдосконалення власної викладацької майстерності, до пошуку шляхів вирішення актуальних проблем інформаційної освіти. Надія Василівна користується великою повагою й авторитетом у наукових колах, а також серед колег і студентів.

О.Г. Колгачин, декан фізико-математичного факультету

Вітаємо

ОБЛАСНІ СТИПЕНДІЇ — СКВОРОДИНАВЦЯМ

16 листопада 2016 року відбулися обласні урочистості з нагоди Міжнародного дня студента.

«Студентство — це візитна картка Харківської області. Наш регіон входить до десятка світових студентських центрів, і ми можемо пишатися нашою енергією, мужністю, креативністю, а головне — нашою молоддю, яка є надією Харківщини, рушійною силою соціально-економічного розвитку нашого регіону і, безумовно, духовним її наповненням. У складні часи, які зараз переживає наша держава, саме ви своєю наполегливою працею, своїми досягненнями в навчанні, спорті, волонтерською діяльністю можете задавати тон і рухати вперед нашу країну», —

такими словами звернулася до харківських студентів Голова ХОДА Юлія Світлична.

Вона також вручила дипломи, які підтверджують право на отримання обласних стипендій, 39 обдарованим студентам Харківської області, серед яких є й вихованці нашого вишу: студентка III курсу ф-ту дошкільної освіти Саїда Ніколаєва та студент IV курсу істфаку Євген Матющенко.

Вітаємо Саїду та Євгена з визнанням їхніх успіхів і бажаємо наснаги й нових досягнень у навчанні та суспільній діяльності.

Підготувала О.І. Артюх

Передноворічна хроніка

- **15 грудня** — конференція трудового колективу Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди зі щорічним звітом ректора академіка І.Ф. Прокопенка про виконання умов контракту.
- **15 грудня** — традиційна зустріч керівника університету ректора

І.Ф. Прокопенка зі студентами-сиротами напередодні Дня Святого Миколая із врученням студентам подарунків та новорічним святковим концертом від Молодіжного центру.

- **16 грудня** — останнє в цьому році засідання Вченої ради університету з підбиття підсумків 2016 року.

Переможці в номінаціях

СПРАВЖНІ ПРОФЕСІОНАЛИ, НАСТАВНИКИ, ГРОМАДСЬКІ ДІЯЧІ...

Наприкінці року адміністрація університету відзначає найкращих працівників.

Переможцем у номінації «Краща кафедра з науково-дослідної роботи» визнано кафедру української мови (зав. каф. — проф., канд. пед. н. **О.А. Олексенко**).

Кращим науковцем визнана проф., д. пед. н. **Людмила Дмитрієвна Зеленська**, кращим молодим науковцем — д. пед. н., доц. каф. загальної педагогіки вищої школи **Світлана Євгенівна Лупаренко**, кращим волонтером —

доц. каф. УДПМ та графіки **Наталія Володимирівна Чен**.

Кращі з організації професійної роботи — ф-т іноземної філології; кафедра естетичного виховання і технологій дошкільної освіти та кафедра теорії і методики викладання філологічних дисциплін у початковій школі.

Також оголошено подяку, вручено пам'ятне посвідчення співробітникам університету в таких номінаціях:

«За відданість професії»: Т. Веретюк — доц. каф. укр. та світової літератури; Н. Бугасць — проф. каф. хореографії; П. Моценку — доц. каф. УДПМ та графіки; О. Артюх — доц. каф. слов'янських мов, заст. декана ф-ту з наук. роботи; О. Вінніку — ст. викл. каф. хімії; Т. Гогін — зав. каф. фіз. виховання;

І. Сидельніков — зав. каф. економ. теорії; Т. Кравчук — доц. каф. гімнастики, музично-ритмічного виховання та єдиноборств, заст. декана ф-ту ФВБС з навч. роботи; І. Романовий — доц. каф. соціальної педагогіки; С. Микитюк — проф. каф. філософсько-психол. антропології; О. Зосімовий — доц. каф. практики англ. усного та писемного мовлення; Т. Хлебніковий — доц. каф. наук. основ управління і психології; О. Роговий — доц. каф. математики; Л. Ямпольський — доц. каф. всесвітньої історії.

«Кращий наставник молоді»: С. Марцин — доц. каф. українознавства і лінгводидактики; Г. Корчагіна — викл. каф. музично-інструментальної підготовки; Г. Алтухова — доц. каф. образотворчого мистецтва; О. Радчук — доц. каф. слов'янських мов; Я. Гончаренко — доц. каф. ботаніки; В. Сиромятникова — ст. викл. каф. естетичного виховання і технологій дошк. освіти; Н. Радіонова — проф. каф. філософії; Н. Шиловцева — проф. каф. економ. теорії;

В. Лисенко — ст. викл. каф. цикл. видів спорту та спортивних ігор; В. Костіна — доц. каф. соціальної педагогіки; А. Даніліш-Скакун — ст. викл. каф. філософсько-психол. антропології; Н. Тучина — проф. каф. англ. філології, декан ф-ту іноз. філології; І. Рачинська — мет. вищої категорії Ін-ту підвищення кваліфікації, перепідготовки; О. Андрюшкова — голова громадської ради з виховної роботи, викл. каф. цивільно-правових дисц. госп. і трудового права; Н. Стяглик — доц. каф. математики.

«Взірець професійної майстерності»: О. Лиманська — доц. каф. хореографії; А. Радомська — доц. каф. образотворчого мистецтва; Т. Комісова — доц. каф. анатомії та фізіології людини; С. Микитюк — доц. каф. сусп.-прав. дисц. і менеджменту освіти; Ю. Гайдученко — ст. викл. каф. економ. теорії; А. Ємець — доц. каф. теорії і методики викл. філол. дисц. у початк. школі; А. Константинова — кер. вок. ансамблів «Відлуння» та «Витребеньки», зведеного чол.

хору іст. та фіз.-мат. ф-тів; О. Гречаник — доц. зав. каф. наук. основ управління і психології; В. Процевський — декан юр. ф-ту, проф. каф. цивільно-правових дисц. госп. і трудового права; П. Токарев — зав. лаб. каф. фізики; О. Ткач — доц. каф. українознавства і лінгводидактики, заст. декана з навч. роботи; І. Разуменко — зав. відділу докторантури та аспірантури, проф. каф. світової літератури.

«Майстер своєї справи»: Н. Щербак — доц. каф. укр. мови; В. Королевський — доц. каф. теорії та метод. мист. освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя; В. Четверик — лаб. каф. теорії та практики англ. мови; І. Лепеніна — ст. лаб. каф. ботаніки; М. Шуть — доц. каф. естет. виховання і технологій дошк. освіти; О.В. Дзякова — доц. каф. історії України; Л. Радченко — проф. каф. економ. теорії; З. Івченко — секр.-диспетчер деканату ф-ту ФВБС; Т. Єльчанинова — доц. каф. практичної психології; Т. Орехова — зав. каф. каф. прир.-мат. дисциплін; Л. Федотова — адміністратор Молодіжного центру; С. Єфименко — лаб. каф. нім. філології; У. Мельнікова — доц. каф. дизайну; О. Фальова — доц. каф. наук. основ управління і психології; Н. Заніна — приби-

ральниця навч. комплексу; М. Храмцова — двірник навч. комплексу; О. Пітенко — зав. гурт. № 3; В. Сафонова — зав. господарства; О. Моргун — провідний бухгалтер; О. Бартош — інженер каф. інформатики.

«Громадський діяч»: Н. Левченко — доц. каф. укр. та світової літератури; Т. Каченко — проф. каф. вокальної культури та сценічної майстерності; А. Чаплигіна — доц. каф. зоології; Г. Боярська-Хоменко — доц. каф. естет. виховання і технологій дошк. освіти; І. Осмірко — доц. каф. фінансів і обліку; А. Тихонова — ст. викл. каф. олімп. і проф. спорту та спортивних ігор; І. Пелішенко — доц. каф. політології, соціології і культурології; К. Гнатowska — зав. каф. каф. теорії та методики викл. філол. дисц. у початк. школі; А. Бровченко — доц. каф. наук. основ управління і психології; А.О. Поляков — доц. каф. держ.-прав. дисц. та міжнар. права; Г. Касьянова — секр.-диспетчер фіз.-мат. ф-ту; С. Серяков — доц. каф. всесвітньої історії; Г. Кабанська — зав. відділу пед. практик, голова профбюро адм.-упр. сектору.

Н.М. Якушко, проф., проректор з навчальної роботи

18 РОКІВ УЧАСТІ Й ПЕРЕМОГ

Вища школа Харківщини є однією з тих рушійних сил, завдяки яким вітчизняна наука прогресує й активно інтегрується в загальноєвропейський науково-освітній простір.

Обласний конкурс «Вища школа Харківщини — кращі імена», започаткований у 1999 році Департаментом науки і освіти Харківської облдержадміністрації, сприяє розвитку творчого потенціалу педагогічних працівників, відкриттю нових талантів у сфері вищої освіти.

28 листопада 2016 р. у приміщенні ХАТОБу імені М.В. Лисенка вже 18-й раз поспіль відбулося урочисте нагородження переможців. Щороку, із моменту започаткування і до сьогодні, найкращі викладачі та співробітники нашого університету беруть участь і перемагають у цьому конкурсі. Ми ставимося з глибокою повагою до всіх, хто гідно представляв наш університет у 15 номінаціях, які було запропоновано протягом усіх років існування конкурсу. А деякі найкращі представники професорсько-викладацького складу і співробітники підрозділів нашого ун-ту брали участь у цьому престижному конкурсі неодноразово. Із вдячністю згадуємо усіх наших номінантів і переможців.

П'ять разів і більше брали участь у на конкурс в різних номінаціях І.А. Бикова, Н.П. Грицаненко, С.Т. Золотухіна, О.М. Іонова, М.Д. Култаєва, В.І. Лозова, І.Ф. Турко.

Три-чотири рази висувалися для участі в конкурсі С.В. Бережна, І.Б. Грінченко, В.М. Гриньова, А.П. Мосцева, Ю.Д. Бойчук, Ж.Л. Козіна, С.І. Дорошенко, М.А. Кузнєцов, О.А. Олексенко, Т.А. Полянська, Т.В. Рогова, Л.П. Харченко, Н.М. Якушко.

Брали участь у різних номінаціях також О.А. Андрущенко, О.О. Безрук, Л.І. Білоусова, В.Я. Білоцерківський, М.П. Васильєва, О.Г. Волкова, В.В. Ворожбіт, І.В. Гавриш, В.І. Ганін, Г.І. Гомава, Т.І. Гогіна, К.Ю. Голобородько, О.І. Гончаров, Л.Є. Гризун, А.В. Губа, І.Д. Денисенко, О.В. Джежелей, І.І. Дорожко, О.М. Друганова, В.І. Євдокимов, С.С. Єрмаков, О.П. Єфімєць, О.А. Жерновнікова, М.А. Жижар, Л.Д. Зеленська, О.З. Злотін, І.А. Іонов, Л.С. Калашник, А.П. Казьмерчук, І.В. Кривенцова, О.Г. Колгатін, В.В. Колода, О.Ю. Кузнєцова, Л.А. Лисиченко, С.В. Ломакович, О.О. Маленко, Т.Ю. Маркіна, І.С. Маслов, Р.В. Мельників, О.М. Микитюк, К.М. Плиско, Л.М. Плиско, В.О. Процевський, О.І. Процевський, І.П. Проскурня, Л.Д. Попова, Ю.М. Поярков, Л.П. Радченко, Н.О. Савинська, О.М. Свєчнікова, І.В. Сидельнікова, О.О. Скоробогатова, Т.П. Станкович, І.І. Степанченко, Т.П. Танько, Т.М. Тимошенко, І.В. Тимченко, Т.І. Тищенко, Н.О. Ткачова, А.В. Троцько, М.А. Трубанінов, Л.В. Ушкалов, Л.Г. Фрізман, Т.Б. Хомуленко, О.М. Худолій, Ж.О. Цимбалюк, Р.І. Черновол-Ткаченко, Л.А. Штефан, Т.А. Щєбликіна, Т.М. Юровська.

Переможцями в конкурсі за весь термін його існування стали О.А. Андрущенко, В.Я. Білоцерківський, І.А. Бикова, Н.П. Грицаненко, О.М. Друганова, О.З. Злотін, Ж.Л. Козіна, М.Д. Култаєва, Л.А. Лисиченко, В.І. Лозова, О.О. Маленко, А.П. Мосцева, В.О. Процевський, Н.О. Савинська, О.О. Скоробогатова, Т.П. Танько, А.В. Троцько, Р.І. Черновол-Ткаченко, Л.А. Штефан, І.Ф. Турко, Т.М. Юровська.

2015/2016 навчальний рік не став винятком. Представники нашого університету виборювали звання переможця обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» у 8 запропонованих номінаціях:

1. «Декан факультету» — К.Ю. Голобородько (д. філол. н., проф., проф. каф. українознавства і лінгводидактики, декан українського мовно-літературного ф-ту імені Г.Ф. Квіткі-Основ'яненка).

2. «Завідувач кафедри» — І.А. Іонов (д. сільгосп. н., проф., член-кор. НААН України, зав. каф. анатомії і фізіології людини імені проф. Я.Р. Синельникова).

3. «Викладач фундаментальних дисциплін» — Л.Д. Зеленська (д. пед. н., проф. каф. загальної педагогіки і ПВШ).

4. «Викладач гуманітарних дисциплін» — Л.С. Калашник (д. пед. н., доц., зав. каф. східних мов).

5. «Викладач професійно-орієнтованих дисциплін» — О.М. Свєчнікова (д. хім. н., проф., зав. каф. хімії).

6. «Науковець» — Т.Ю. Маркіна (д. біол. н., доц. каф. зоології, декан природничого ф-ту).

7. «Молодий науковець» — М.А. Трубанінов (к. іст. н., доц. каф. всесвітньої історії).

8. «Викладач фізичного виховання» — І.В. Кривенцова (к. пед. н., доц. каф. фізвиховання, зав. каф. фізкультурно-оздоровчого і спортивного фехтування).

Переможцем у номінації «Викладач гуманітарних дисциплін» заслужено стала д. пед. н., доц., зав. каф. східних мов Любов Сергіївна Калашник, яка працює в університеті з 2000 р. За цей період пройшла шлях від викладача китайської мови до завідувача кафедри. Любов Сергіївна — кваліфікований методист, що сприяє ефективному навчанню студентів, досконало володіє питаннями теорії і практики професійної справи, вільно володіє двома іноземними мовами (англійською та китайською); підтримує стосунки з амбасдами країн, мови яких викладаються на кафедрі східних мов (китайська, турецька, японська, перська, іврит). За її керівництва й особистої участі здійснюється виховна та просвітницька робота у східних центрах університету. Студенти відвідують лекції з культури Китаю, ознайомлюються з азами чайної культури. Вона є співорганізатором конференцій із проблем східнознавства, постійним членом журі студентських творчих і наукових конкурсів із проблем викладання східних мов. Співпрацює з волонтерськими організаціями, зокрема АКЦентр, «Станція Харків» та ін. Систематично проводить майстер-класи з практики викладання китайської мови як іноземної на замовлення Чжезянського університету Шучжень (м. Ханьчжоу, КНР), має статус міжнародного експерта в галузі викладання китайської мови та педагогіки КНР від зазначеного університету.

Л.С. Калашник є постійним представником університету — перекладачем на міжнародних конференціях, інвестиційних форумах за участю Харківської облдержадміністрації.

Бажаємо всім нових перемог та успіхів!

Публікації

РЕЗУЛЬТАТИ
НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Протягом 2016 року в університеті видано 2182 публікації загальним обсягом 2890,3 друкованих аркушів.

Серед цих публікацій: монографій — 44, навчальних посібників — 157, підручників — 15, наукових статей — 1180 (із них за кордоном — 138), інші публікації (словники, довідники, курси лекцій, методичні рекомендації, тези тощо) складають 786 видань. Зокрема монографії «Україна і Європа: нариси з історії української літератури і філософії» (Л.В. Ушкалов), «Литання дитинства у вітчизняній педагогіці XX століття: теорія та практика» (С.Є. Лупаренко), підручники «Українська мова для 7 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (Д.А. Кобцев), «Мистецтво. 8 клас» (Н.В. Назаренко, Н.В. Чен, Д.О. Галегова), навчальний посібник «Зоологія безхребетних» (О.Ю. Мухіна, О.В. Антоненко) та багато інших видань наших авторів.

Найбільший обсяг друкованих аркушів за 2016 р. мають кафедри: початкової, дошкільної і професійної освіти (200,5 др. арк.), загальної педагогіки і ПВШ (188,0 др. арк.) та теорії і методики викладання філол. дисциплін в початковій школі (153,5 др. арк.).

Значно зросла кількість видань на кафедрах української мови, вокальної культури і сценічної майстерності вчителя, романської філології, математики, державно-правових дисциплін і міжнародного права, гімнастики, музично-ритмічного виховання і єдиноборств, наукових основ управління і психології.

Якщо кожне видання в одному примірнику потрапить у наукову бібліотеку університету й інституційний репозитарій, студенти отримають доступ до сучасних наукових розвідок.

Науково-дослідна робота

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

2016 рік став найскладнішим для всіх галузей української економіки, зокрема й для розвитку науки. Проте зусиллями колективу університету досягнуті високі показники науково-дослідної роботи.

Цього року **вступна кампанія до аспірантури й докторантури** проходила за новими правилами.

Університет ліцензував 10 спеціальностей аспірантури й відкрив докторантуру з 9 спеціальностей. Обсяги підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру для нашого університету в 2016 р. є такими: денна — 28, вечірня, яка за останні роки з'явилася уперше, — 25.

Для навчання в докторантурі за шістьма спеціальностями віділено 11 місць.

Сьогодні в аспірантурі навчається 252 особи, зокрема за контрактом 89 осіб, у докторантурі — 27 осіб, з них за контрактом — 2.

За останні 2 роки суттєво зростає кількість аспіратів, які навчаються за контрактом. У 2013 р. за контрактом навчалися 4 особи; у 2014 р. — 13; у 2015 р. — 38; у 2016 р. — 89. У цьому навчальному році успішно здійснено набір аспірантів-іноземців.

У 2016 р. в університеті захищено: 15 докторських і 84 кандидатські дисертації, з них у радах університету — 10 докторських та 79 кандидатських. На розгляді в наших спеціалізованих учених радах наразі знаходиться 56 дисертацій.

Основною формою підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів є навчання в аспірантурі й докторантурі та стажування. У 2016 р. значно розширилася географія стажування викладачів і науковців університету. Вони підвищили кваліфікацію в 13 країнах: Нідерланди — 1, Польща — 5, Німеччина — 4, США — 3, КНР — 4, Туреччина — 1, Англія — 1, Арабські Емірати — 1, Ізраїль — 1, Франція — 1, Чехія — 3, Італія — 1, Словенія — 2.

Високі показники науково-дослідної роботи у 2016 р. досягла каф. української мови (зав. каф. — проф. О.А. Олексенко). Викладачами кафедри видано 57 публікацій загальним обсягом 85,1 друк. арк. Із них: 3 підручники, 3 навчальні посібники, 24 наукові статті, із них — 7 видано за кордоном. На кафедрі відбулися 5 захистів кандидатських дисертацій. Доцент цієї каф. О.А. Малахова увійшла до складу робочої групи з питань формування Концепції Нової української школи; її обрано радником Міністра освіти і науки України з питань політики гендерної рівності та антидискримінації. Вона є членом міжнародної наукової групи з гендерної лінгвістики в слов'янських мовах; директором Гендерного інформаційно-аналітичного центру «Крона» (м. Харків), що підтримується Представництвом Фонду імені Гайнріха Бьоля в Україні. Каф. української мови стала співорганізатором он-лайн конференції «Науковий спадок О.О. Потебні в контексті історії і сучасності»; XI Міжнародної конференції з актуальних проблем семантичних досліджень, взяла активну участь у підготовці й проведенні II туру Всеукраїнської студентської олімпіади з української мови серед студентів нефахових спеціальностей.

Суттєві показники у 2016 р. має також каф. естетичного виховання й технологій дошкільної освіти (зав. каф. — док. пед. н., доц. Н.Г. Тарарак). На каф. захищено 2 докт. дисертації (Н.Г. Тарарак, Л.Є. Перетяга), видано 2 монографії, 3 навчально-методичні посібники, 2 хрестоматії, 47 наукових статей. Доценту Т.О. Шуть присвоєно звання заслуженого діяча естрадного мистецтва України.

Новий етап діяльності науковців університету позначений активізацією наукової бібліотеки.

У 2016 р. її працівники розпочали створення власного електронного архіву — інституційного репозитарію. Станом на

1 листопада 2016 р. до електронного каталогу введено 522 048 примірників, що складає 68,3 % від загального фонду бібліотеки.

Відділ рейтингування й трансферу технологій вивів рейтинг фахових видань університету.

За звітний період 8 фахових видань університету успішно пройшли перереєстрацію.

Англомова версія збірника «Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту» включена до переліку електронних фахових видань України. Станом на листопад 2016 університет має 14 фахових видань та 1 електронне фахове видання. Цього року збірники університету отримали індекси в польській наукометричній базі Index Copernicus (Індекс Копернікус). Найвищий індекс мають: «Фізичне виховання студентів» — 90,37; «Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту» — 89,06; «Літературознавство» — 78,78; «Русская филология» — 75,56; «Психологія» — 72,78. Решта видань має гідні показники, особливо порівняно з минулими роками.

Спортивні журнали («Фізичне виховання студентів» і «Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту») включені до всесвітньої наукометричної бази Web of Science Core Collection.

Проф.-викл. склад університету, аспіранти та докторанти продовжують створювати особисті бібліометричні профілі в Google Академії. Станом на листопад 2016 р. створено 564 профільні сторінки. За кількістю створених профілів наш університет посідає 3 місце у топ-20 вишів України. У 564 зареєстрованих у Google Академії викладачів університету, аспірантів та докторантів показники такі: 8 осіб мають індекс Гірша 10 та більше, із них — 3 особи мають індекс 20 та більше; 333 особи мають індекс 1 та більше, 231 особа має індекс 0; 10 осіб мають індекс 1 та більше в базі Scopus.

Цього року було також створено бібліометричний профіль університету в Google Академії, до якого ввійшли найбільш цитовані наукові праці представників проф.-викл. складу, аспірантів і докторантів. Станом на листопад 2016 р. показники такі: загальна к-ть цитувань (за всі роки) — 13170, із них кількість цитувань у 2015 р. — 2263, у 2016 р. — 1274 (індекс Гірша дорівнює 44); за показником індексу Гірша бібліометричний профіль університету посідає 15 місце серед 426 профілів ВНЗ України.

Кафедри університету продовжують створювати власні бібліометричні профілі в Google Академії, але не дуже активно. Станом на листопад 2016 р. профілі мають лише 14 кафедр.

За звітний період здійснено більше 15 тисяч запитів щодо перегляду матеріалів сайту видань користувачами з багатьох країн світу (зокрема країн Єврозою, США, Канади, Китаю тощо). Загальна к-ть переглядів за два роки існування — більше 43 тисяч. Статті, розміщені на сайті, привіряються до публікацій у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз.

Важливим аспектом діяльності університету є розвиток молоді науки.

У II турі всеукраїнських студентських олімпіад з навчальних дисциплін III місце вибороли три студентки: музичне мистецтво: Дарина Коновал — IV курс; українська мова та література: Наталія Тімко — IV курс, укр. мовно-літ. ф-ту імені Г.Ф. Квіткі-Основ'яненка; англійська мова: Ксенія Кочмала — IV курсу ф-ту іноз. філології.

У II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук диплом I-го ступеня здобула Ірина Свистун, IV курс ф-ту психології та соціології в галузі «Корекційна та соціальна педагогіка». Диплом II-го ступеня здобула Ірина Мінковська, IV курс укр. мовно-літ. ф-т імені Г.Ф. Квіткі-Основ'яненка в галузі «Гендерні дослідження». Диплом III-го ступеня здобула Світлана Вилгіна, III курс групи заочного відділення ф-ту психології та соціології в галузі «Соціологія».

На Міжнародному конкурсі молодих модельєрів-дизайнерів «Печерські каштани» студентка V курсу худграфу Марія Куц посіла I місце в номінації «Аксесуари».

У II Міжнародному турнірі знавців історії (Київський університет імені Бориса Грінченка) команда істафу посіла III загальнокомандне місце.

23–24 лютого відбулася VII науково-практична конференція магістрантів університету, за результатами якої видано збірник «Цивілізаційний поступ сучасної освіти і науки». У конференції брали участь 340 студентів.

За звітний період університетом проведено 52 конференції, у яких брали участь 3411 науковців нашого університету, у студентських — 1217. 68 осіб — учасники закордонних конференцій.

Протягом року наші студенти проходять стажування за кордоном, а саме: КНР — 9; Польща — 3; Ізраїль — 1.

У 2016 р. за напрямом **«Прикладні розробки»** виконувалися 4 теми, що фінансуються за кошти Держбюджету України: «Універсальні навчальні дії як інноваційний засіб реалізації нових стандартів освіти» (кер. І.Ф. Прокопенко). Загальна сума на 2016 р. — 338 877 грн.; «Теоретико-методичні основи застосування засобів інформаційної, педагогічної, медико-біологічної спрямованості для рухового й духовного розвитку та формування здорового способу життя» (кер. Ж.Л. Козіна). Загальна сума на 2016 рік — 300 тис. грн.; «Теоретичні та методичні засади формування мультикультурних компетенцій в освітніх практиках України та ЄС: компаративний аналіз» (кер. С.В. Бережна). Загальна сума на 2016 рік — 250 тис. грн.; «Розробка технології формування міжкультурної компетентності майбутніх педагогів на основі вивчення порівняльного народознавства (на матеріалі Слобожанщини)» (кер. В.М. Гриньова). Загальна сума на 2016 рік — 200 тис. грн. Наукові колективи цих тем працюють на досягнення високих результатів.

Доволі перспективним шляхом комерціалізації є фінансування країнами-партнерами культурних центрів університету. Сьогодні в університеті працює 7 культурних центрів, кожен з яких свою діяльність спрямовує на надання освітніх послуг студентам задля інтеграції у світову та європейську систему освіти та зростання авторитету у світі, організації та забезпечення міжнародної академічної мобільності викладачів і студентів. За програмою академічної мобільності в університеті з листопада розпочали навчання в аспірантурі 7 аспірантів з Китаю.

У цьому році було досягнуто домовленості із Генеральним Консульством Республіки Польща в Харкові щодо фінансування «Регіонального центру польської мови, культури і науки».

Протягом 2016 р. відбулося чимало **наукових, науково-просвітницьких заходів факультетського й університетського рівнів**.

Зокрема ф-т фізвиховання спільно з Житомирським держу-

ніверситетом імені Івана Франка та за головування Університету економіки в Бидгощі брали участь у розробці проекту Еразмус+ Акція K1 (Академічна мобільність студентів); у межах співпраці з Генеральним Консульством Республіки Польща в Харкові в університеті розпочато грантову співпрацю в багатьох проєктах. Одним із перших є міжнародна наукова конференція «Феномен мультикультурності й історії України і Польщі» (18–19 жовтня 2016 р.). Сума проєкту: 53 120 грн.

За програмою DAAD в університеті продовжується академічний обмін лекторами. У цьому році на каф. німецької філології за програмою мобільності лекторів розпочав роботу Седрик Райхель. 19–23.01.2016 р. університет приймав делегацію Ханшаньського педуніверситету (КНР) на чолі з ректором Лінь Луньлунем. 24 березня 2016 р. відбулася презентація книги Маріуша Машкевича, відомого польського дипломата, соціолога, публіциста, громадського діяча «Східна польська політика у XX — на початку XXI ст.: концепції та інтерпретації». Українською мовою книгу перекладено доц. каф. всесвітньої історії Сергієм Серяковим. На презентації був присутній Генеральний консул Республіки Польща в Харкові Януш Яблонський. У цей же день освітяни міста Харкова зустрілися з громадським та політичним діячем М.В. Томенком, який презентував мультимедійний диск «7 чудес України», Український щорічник, книгу «Україна: історія Конституції». А 23 квітня 2016 р. відбулася презентація книги «Четверта республіка» Глави Адміністрації Президента України Бориса Ложкіна. 26 квітня 2016 р. студенти слухали лекцію магістра античної історії Оксфордського університету Майкла Гріна «Історичність особистості Ісуса Христа». 8 листопада 2016 р. презентовано книгу «Україна і Європа: нариси з історії української літератури і філософії», автором якої є д. філол. н., проф. каф. української і світової літератури Л.В. Ушкалов. 1–3 грудня 2016 р. проходила II Міжнародна конференція «Під знаком Г.С. Сковороди: зоряний час української культури (альтруїзм, демократія, освіта)».

Підбиваючи підсумки науково-дослідної роботи, хотілося б висловити щироє сердечне вдячність усім, хто своїм інтелектом і зусиллями створює репутацію університету як потужного навчально-виховного й наукового центру країни. Усім: від студента до завідувача кафедри, від викладача до ректора, — бажаємо наукових відкриттів, натхнення, сподівань на краще, здійснення найсміливіших планів. Внесок науковців і тих, хто ще тільки вчиться, у наукову скарбницю країни є запорукою її майбутнього. Тож створюймо його вже сьогодні.

О.А. Андрущенко, д. філол. н., проф., перший проректор

УЧИТЕЛЬ

Пам'ятаємо

СПОВИЖНИКИ СКОВОРОДИ

Наш сучасник сприймає нині як абсолютну буденну даність і повні зібрання творів українського Сократа, й експозиції, присвячені йому в різноманітних музеях, і Літературно-меморіальний музей Г.С. Сковороди в Сковородинівці, навіть не задумуючись над тим, що все це — плід невтомної праці попередників, інколи неймовірних зусиль небайдужих до своєї історії amatorів і професіоналів, які по крихті збирали матеріали про Сковороду, які не боялися стукати у владні кабінети — і їм відкривалося, які не соромилися просити — і їм давалося... Стукали вони при цьому тоді, коли Сковорода й усе українське було аж зовсім не в тренді, просили за Сковороду тоді, коли це могло бути інтерпретоване як націоналізм чи антирадянщина... Та вони мали мужність, щоб боротися за Сковороду, щоб повернути його своєму народові... І їм це вдалося!

Серед сквородинівських подвижників особливе місце, безперечно, належить Анастасії Максимівні Ніженець (1902–1992) — літературознавцю, к. філол. н., доц. ХДУ. Саме її титанічними зусиллями цієї жінки за радянських часів чимало занедбаних місць Харківщини, із якими свого часу був пов'язаний Григорій Савич, перетворилися на пам'ятки культури й були спопуляризовані серед громадськості завдяки збірці нарисів «Г.С.Сковорода. Заповідні місця на Харківщині. До 240-річчя з дня народження» (1962) та численним публікаціям у пресі. Саме зусиллями цієї дослідниці традиція наукового осмислення творчості Сковороди не була перервана й у нелегкі часи радянського періоду (монографія «На зламі двох світів» (1970)). І це лише невелика частка того, що встигла зробити за своє життя Анастасія Максимівна — життя, яке було сповнене любові до України, її минулого й сучасного, життя, яке пройшло під знаком української культури в складних умовах прихованої антиукраїнської політики радянської системи.

Такі постаті нашого науково-культурного минулого, як Анастасія Максимівна, варті того, щоб про них пам'ятали й віддавали їм належне хоча б за нагоди, бо безпам'ятство — страшний гріх, і вона це прекрасно усвідомлювала, коли боролася за Сковороду.

В.М. Терещенко, доц. каф. українознавства та лінгводидактики

Зв'язок зі школою

НАБУВАЄМО ДОСВІДУ

2016 рік пройшов для каф. загальної педагогіки та педагогіки вищої школи під девізом «Разом зі школою». Дружні та професійні стосунки кафедри підтримує з різними школами міста і області, зокрема з Харківським педагогічним ліцеєм № 4 і спеціалізованою школою-інтернатом «Обдарованість».

Так, у листопаді-грудні викладачі кафедри відвідали відвідали школу-інтернат й узяли участь у виховному заході «Презентація класів», засіданні педагогічної ради «Контроль навчально-пізнавальної діяльності учнів».

З великим інтересом знайомилися члени кафедри з досвідом роботи школи «Обдарованість». У складних умовах сьогодення школа демонструє настрій на серйозну роботу, впевненість у можливостях своїх учнів і вчителів.

Дякуємо вам, учителі, за вашу працю. Здоров'я, успіхів, добробуту в Новому році.
А.Д. Балацінова, доц. каф. загальної педагогіки та ПШШ

Досвід

ЗАРАДИ СПІЛЬНОЇ МЕТИ

Колектив кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у початковій школі з ентузіазмом працює на факультеті дошкільної освіти.

Нам імponує дитяча безпосередність, допитливість, цікавість, молода енергія студентів та викладачів цього ф-ту. Склалися добрі конструктивні взаємини з деканом д. пед. н., проф. Т.П. Танько й із заст. декана Л.В. Захаровою та М.В. Кордубан.

Забезпечення ґрунтовної підготовки майбутніх вихователів здійснюється в процесі організації та проведення різноманітних занять з курсів філологічної підготовки: сучасної української мови, літератури для дітей дошкільного віку, теорії та методики розвитку рідної мови. Дисципліни філологічного циклу, перш за все, створюють базу для грамотного, досконалого мовлення. На ф-ті працюють досвідчені філологи: доц. Н.М. Чернушенко, доц. О.В. Козороз, ст. викл. К.О. Воскресенська. Вивчення курсу СУМ, який читає викл. каф. І.О. Купіна, дає змогу нашим студентам засвоїти норми сучасної літературної мови, сформувати необхідні орфографічні навички, що стане основою подальшого розвитку мовленнєвої системи дітей. Крім того, у процесі вивчення філологічних курсів розвивається не лише усне, а й писемне мовлення, відпрацьовуються уміння документування, грамотного супроводу навчально-виховного процесу. На таких заняттях формується стиль діалогічного взаємодії в системі «вихователь — дитина» та стиль «паритетних відносин у трудовому колективі». Важливим показником

нашої спільної роботи є участь студентів факультету в Конкурсі знавців укр. мови імені П. Яцика, а свідченням якості — відзнаки наших дівчат. Студентки 3 курсу Ганна Москаленко та Вікторія Глуценко стали переможницями в номінаціях: «За орфографічну вправність» та «За знання морфології української мови».

Одним із продуктивних шляхів опанування необхідних професійних умінь у курсі дитячої риторики, який викладає доц. Л.П. Ткаченко. Цього року програму курсу оновлено з урахуванням тих змін, які відбуваються в українському суспільстві. Так, під час занять студенти вчаться працювати з різними аудиторіями, аргументувати свою позицію, розробляють моделі риторичної взаємодії з дітьми-переселенцями, з дітьми та батьками, які перебували в зоні воєнного конфлікту.

Серед пріоритетних напрямів співпраці з ф-том дошкільної освіти вбачаємо розробку спільних науково-навчальних проєктів: педагогічної студії, Науково-консультативного центру читання та дитячої книги, студентських конференцій, круглих столів з обговорення актуальних питань виховання дошкільників. Переконані, що разом ми напрацюємо новий творчий досвід, бо нас об'єднує спільна мета — формування нової генерації українців.

Л.П. Ткаченко, доц., зав. каф. теорії і методики викл. філол. дисц. у початковій школі

Педпрактика

ВИПУСКНИК ОЧИМА МАЙБУТНЬОГО РОБОТОДАВЦЯ

29 листопада 2016 року відбувся навчально-методичний семінар з педагогічної практики «Актуальні проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя», організований у тісній співпраці відділом практик, кафедрою загальної педагогіки і педагогіки вищої школи та кафедрою світової літератури.

Основною метою навчально-методичного семінару було показати, якого вчителя потребує сучасна школа. У роботі взяли участь понад 30 осіб, серед яких були присутні керівники кафедр, викладачі-методисти, відповідалні за педагогічну практику від факультетів і гості — директори шкіл М. Харкова і Харківської області, де наші студенти проходять педагогічну практику.

Відкрила роботу семінару д. пед. н., проф., зав. каф. загальної педагогіки і педагогіки вищої школи С.Т. Золотухіна. Своїми думками про підготовку майбутнього вчителя в контексті сучасних

викликів поділилася д. пед. н., професор каф. загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Л.Д. Зеленська.

З доповіддю «Випускник очима майбутнього роботодавця» виступила директор Харківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 10 О.О. Хмара, яка зазначила, що важливими якостями учителя є практично-професійні навички, уміння самостійно вирішувати проблемні ситуації та налагоджувати комунікацію з дітьми, батьками, колегами. Продовжила цю тему М.В. Толоконнікова, методист управління освіти адміністрації Основ'янського району Харківської міської ради, яка акцентувала увагу на

мотивації випускників, бажанні й готовності вчитися на робочому місці, вмінні творчо підходити до роботи.

Директор Есхарівської ЗОШ І-ІІІ ступенів Чугувської районної ради Харківської області, член Харківської обласної ради директорів Т.К. Гришанова проаналізувала мотивації вчителів залежно від досвіду роботи вчителем.

В обговоренні взяли участь доц. Л.Г. Андронova (ф-т славістики), доц. А.Д. Балацінова (каф. загальної педагогіки і педагогіки вищої школи), доц. О.М. Лук'яненко (ф-т мистецтв), доц. І.В. Цепова (ф-т початкового навчання), доц. Т.Ю. Місосотов (історичний ф-т), доц. О.М. Василенко (ф-т псих. і соц.).

З метою конструктивного обміну досвідом к. філол. н., доц. каф. світової літератури Л.Г. Андронova була започаткована дискусія про вимоги до випускника педагогічного вишу.

Учасники навчально-методичного семінару зазначили, що сучасній школі потрібен учитель-професіонал, який є творчою особистістю, здатною до самонавчання, самовдосконалення та саморозвитку.

Ми маємо надію, що проведений семінар стане поштовхом до продовження плідної дискусії щодо шляхів підготовки майбутнього вчителя.

Г.А. Кабанська, завідувач відділу практик

СКОВОРОДА — НАШ СУЧАСНИК

3 31 жовтня по 10 грудня 2016 року студенти V курсу ф-ту славістики проходили практику в загальноосвітніх школах м. Харкова.

У загальноосвітній школі № 10 І-ІІІ ступенів м. Харкова серед різноманітних виховних заходів, які проводили студенти-практиканти, слід відзначити яскравий конкурс читців «Сковорода — наш сучасник», який було проведено

в день народження видатного філософа Г.С. Сковороди.

Пріємно відзначити, що активну участь у підготовці цього заходу брали й студенти-славісти з Туркменії. Вони знайшли багато спільного у творчості Г.С. Сковороди та їх

найулюбленішого національного поета — Махтумулі. Головне, що об'єднує цих творців, — любов до людини й людства, прагнення до пізнання світу. І цим все сказано...

Богдана Кайгородцева, IV курс, голова СНТ ф-ту славістики

Конференції

ПІВДЕННО-СХІДНА УКРАЇНА: МИНУЛЕ Й СЬОГОДЕННЯ

25–26 листопада 2016 року у м. Святогірськ відбулась IX Всеукраїнська конференція «Південно-Східна Україна: зі стародавності у XXI століття».

Цього року в м. Святогірськ свої дослідження представили 120 учнів та студентів, наш університет представляли Богдана Кайгородцева (ф-т славістики), Владислава Булгакова й Олександр Петренко (істфак) під керівництвом к. іст. н., доц. каф. історії України О.В. Дьякової.

Робота велася в таких секціях: «Південно-Східна Україна з найдавніших часів до кінця XIX ст.» (Б. Кайгородцева), «Південно-Східна Україна у XX — на початку XXI ст.» (В. Булгакова та О. Петренко), «Етнологія та етнографія Південно-Східної України», «Релігійні та культурно-освітні процеси регіону», «Географічні та геологічні особливості Південно-Східної України», «Археологія Південно-Східної України».

По закінченню роботи конференції кожен учасник отримав збірку матеріалів зі своєю доповіддю, яка вже вийшла друком.

Крім пленарних та секційних засідань, організатори конференції запропонували учасникам екскурсію до Святогірської лаври, що сприяло налагодженню контакту між учасниками, а також отриманню нової цікавої інформації.

На нашу думку, ця конференція є цікавою та досить інформативною, адже в її роботі беруть участь студенти та учні з різних областей України, які у своїх доповідях розкривають історію рідних місць, надають цікаві факти та дають можливість більше дізнатися про життя та діяльність українців тощо.

Б. Кайгородцева, гр. 41 р/а, ф-т славістики;
В. Булгакова, гр. 51 і/м, істфак;
О. Петренко, гр. 31 і/н, істфак.

СЛАВИСТИЧЕСКИЕ СТУДИИ

Так называлась студенческая научная конференция, прошедшая на ф-те славыстики 23 ноября, в которой было заявлено более 40 докладов.

После вступительного слова декана ф-та Т.П. Стаканковой все участники конференции разошлись по секциям, среди которых были такие: «Лингвистическое исследование художественного текста» (рук. д. ф. н., проф. Е.А. Скоробогатова), где были представлены грамматические аспекты художественного текста; «Славянское языкознание» (рук. к. ф. н., доц. Е.И. Артюх), где были представлены опыты описательного и сравнительного изучения трех славянских языков, изучаемых на нашем ф-те — русского, польского и украинского; «Поэтика художественного текста» (рук. к. ф. н. доц. А.Г. Козлова), участники которой осветили актуальные проблемы литературоведения; «Ф.М. Достоевский и Н.А. Некрасов: проблемы интерпретации текста», которая была посвящена 195-летию со дня рождения классиков.

На конференции выступали не только студенты нашего ун-та, но и школьники, которые мало того, что

развенчали миф о нечитающих детях, но и успешно продемонстрировали навыки научной работы и владения ораторским искусством. Все участники получили колоссальный опыт, ведь выступление на конференции перед преподавательской и студенческой аудиторией — это еще один шаг, который готовит нас к педагогической практике, где нам придется выступать перед ученической аудиторией (ведь она бывает куда более строгой!).

Авторы наиболее интересных докладов получили дипломы участников конференции.

Основные положения исследования будут опубликованы в сборнике аннотированных докладов.

Хочется надеяться, что такая обновленная версия научной конференции, как «Славиистические студии», станет доброй традицией на нашем ф-те и каждый год желающих поделиться своим первым научным опытом будет все больше и больше.

Богдана Кайгородцева, 41 р/а, председатель СНО ф-та славыстики

Фотовітрина

Зазвичай одним із наймасштабніших заходів, організованих Спільною, є Тиждень студентського самоврядування. Цього року він пройшов під девізом «Спілька студентів та молоді — 20 років з вами».

За відгуками студентів, Тиждень самоврядування пройшов на високому рівні, усім сподобалися актуальність і розмаїття заходів, які дозволили учасникам проявити себе й розкрити нові якості кожного.

Акція, приурочена до Дня Підності та Свободи

Благодійний ярмарок «Разом заради майбутнього»

День самоврядування на ф-ті іноземної філології

ПІД ЗНАКОМ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Творчі особистості нашого університету — викладачі, аспіранти, студенти — 1 грудня мали честь у музично-поетичній композиції за мотивами поетичної драми Івана Перепеляка «Григорій Сковорода» донести до глядачів промені його думок, збагнути філософію великого українця, відкрити таємниці його особистої неповторності й гуманістичної універсальності.

У ці грудневі дні все прогресивне людство землі згадує славетного педагога, просвітителя, філософа, поета, музиканта Григорія Савича Сковороду.

Уперше на сцені університету у творчому пошуку ми бачили співпрацю викладачів і студентів. Глядацька зала високо поцінувала виступ-дебют викл. каф. всесвітньої історії В.В. Піткевича (головна роль Г. Сковороди) та декана економфаку Д.О. Гончарова (роль Я. Щербиніна).

Також ролі виконували: кер. команди КВК Юрій Яровий; студенти фізмату Аліна Шарапова, Каріна Галагура, Євгеній Зінченко, Галина Денисова, Тетяна Мамедова, Ігор Сальниченко, Катерина Бараннікова, Ірина Лустенко, Володимир Джамелов, Анастасія Катериніна та Марина Топчії; ф-ту іноземної філології — Владислав Гринчак; укр. мовно-літ. ф-ту — Роман Коробенко та Сергій Литвин.

Н.П. Грицаненко,

директор Молодіжного центру

Семінар

СКАРБНИЦЯ НАРОДНОГО ДУХУ

30 листопада 2016 року на базі кафедри українського декоративно-прикладного мистецтва і графіки художграфу пройшов семінар для вчителів образотворчого мистецтва, художньої культури та трудового навчання Харківського району.

Семінар «Національно-патріотичне виховання учнів засобами декоративно-прикладного мистецтва» розпочався з відкриття виставки «Історична спадщина. Український стрій. Полтавщина, Слобожанщина», на якій було представлено жіночі, дитячі та чоловічі сорочки XIX — середини XX ст., жіночі прикраси.

Виставку урочисто відкрив ректор нашого університету д. пед. н., проф.,

акад. НАПН України Іван Федорович Прокопенко.

На семінарі вчителі мали можливість ознайомитись не тільки зі старовинним українським вбранням, оглянути виставку студентських робіт на кафедрі УДПМ і графіки, а й узяти участь у роботі майстер-класів з петриківського розпису, різьблення деревини та створення ліногравюри.

Н.В. Чен, зав. каф. УДПМ і графіки

Випускники

«ДАВНО Я НЕ БЫЛА В СВОИХ СТУДЕНЧЕСКИХ ГОДАХ...»

Я начинала свою учебу в ХГПИ им. Г.С. Сковороды на филфаке (русское отделение) в 1986 г. как Виктория Римская, а заканчивала в 1991 уже будучи Викторией Захаревич. Это информация для тех, кто помнит меня в университете под девичьей фамилией.

Наше знакомство — однокурсниками проходило не в стенах інститута, а на лукових полях колхозов Харьковской області, что позволило в атмосфере трудового крещения понять, кто твой друг, а кто совсем наоборот. И надо отметить, что такой сплоченной командой мы дошли до выпуска и общаемся до сих пор.

В те годы руководили факультетом по-философски спокойный декан Александр Петрович Ефимец и полностью отдающиеся своему делу заместители Тамара Петровна Стаканкова и Ирина Алимджановна Бакова.

С теплотой и благодарностью вспоминаю педагогов старшего поколения. Их манера изложения материала, одухотворенность, увлеченность своим делом превращала рутинные, казалось бы, лекции в мастер-классы профессионализма. С М.Ф. Гетманцем мы изучали теорию литературы, писали диктанты и учили грамматику русского языка с Л.П. Черкасовой, оттачивали стилистику русского языка с А.Т. Гулаком, погружались в творчество Пушкина с Л.Г. Фризманом, поэтов Серебряного века декламировали с Г.А. Васильевой, с классикой зарубежной литературы познакомились с В.С. Довгопол, в мир античной литературы и искусства ввела нас Е.В. Воробьева, звуки старославянского языка впервые услышали от Л.М. Черняк, а «різнобарвну творчість

українських поетів та письменників вивчали разом з К.Х. Балабухою». Среди коллег маститых педагогов не затерялись и имена молодых преподавателей Е. Карпенко, И. Черного, О. Кабардина, В. Режко. Владеть словом, грамотно излагать мысли, уметь применить свои знания — основа полученного мной в педагогическом университете образования. В итоге опыт и мудрость наставников выковали из меня специалиста, который уже более десяти лет трудится на посту редактора газеты Харьковского национального медицинского университета. Эта работа позволила мне стать членом Национального союза журналистов Украины, а также войти в состав редакторского совета вузовских многотиражек, тесно сотрудничать с профессиональным коллективом газеты «Учитель», совместно участвовать в различных мероприятиях и получать удовольствие от работы в обществе моих коллег.

Двадцать пять лет назад я получила высшее образование и профессию учителя в пединституте. И хотя учителем я не стала, но весь арсенал знаний, заложенных в студенческие годы, я использую до сих пор, а педагогическое мастерство оттачиваю каждый день в воспитании двух сыновей.

Сложно и в то же время невероятно волнительно вспоминать студенческие годы. И хотя обучение длилось всего пять лет, пережитых эмоций и впечатлений хватить на всю оставшуюся жизнь.

Виктория Захаревич,

ред. газеты «Медицинский университет» ХНМУ

ЧЕРВОНИЙ ВОГНЯНИЙ ПІВЕНЬ НАЛАШТОВАНИЙ НА ПОЗИТИВ

Червоний Вогняний Півень вступить у свої права 28 січня 2017 року. Це сонячний знак, бо з пісні Півня починається кожен день.

Півень за східним календарем — це символ оновлення, початку чогось нового й незвіданого. Тому сподіваємось на позитивні зміни в житті кожної цілеспрямованої та завзятої людини, здібної на взаєморозуміння й компроміси. І хоча характер у тих, хто народився в рік Півня, непростий, але вони завжди готові злетіти до небес, розвиватися духовно й інтелектуально, робити наукові відкриття або творити яскраві витвори мистецтва. Які ж професії уподобання представників знаку Півня в нашому університеті?

У кращих традиціях Сходу в рік Півня з повагою ставляться до **аксакалів** «півневого» роду, яких не тільки поважають, але й прислуховуються до їхніх порад. Серед них: зав. каф. фізики, проф. С. Лапта та доц. О. Галицький; доц. каф. ЗП і ПВШ В. Гриньов, зав. лабор. каф. інф-ки Н. Позднякова, а також працівники АХЧ Ю. Беззубець, В. Довгопола, В. Дерлюк, Є. Таранік.

Півні дуже амбітні, тому завжди досягають поставлених цілей, стають визнаними керівниками, науковцями, людьми з **лідерськими** якостями, такими, як зав. каф. анатомії та фізіол. люд. проф. І. Іонов, проф. каф. муз.-інструм. підгот. О. Кузнецова, зам. дек. ф-ту славістики доц. С. Кабардін, зам. дек. істафу І. Чернікова, зав. каф. ТМВ філол. дисц. доц. Л. Ткаченко.

Півні талановиті в різних сферах. Вони легко оволодівають **іноземними мовами**, як доценти Н. Алексеева та Л. Красовицька, викл. М. Горovenko та О. Українська — каф. англ. філол.; доц. О. Яковенко, викл. Г. Князь, О. Дідик, В. Лаврухіна, лаб. І. Подолька — каф. англ. УПМ; викл. О. Холодняк та лаб. В. Велика та В. Лобачова — каф. англ. мови; викл. М. Тарарак — каф. нім. філол.; викл. турец. мови І. Логвиненко — каф. східн. мов, ст. лаб. В. Паульс — каф. роман. філол., зав. комп. кл. Т. Тихоненко — каф. славістики.

Серед народжених у рік Півня багато **творчих особистостей**. Це викл. В. Рубцов, зав. каб. Т. Мартинцева, лаб. К. Крамаровський — каф. УДПМ та графіки; викл. Д. Чаус — каф. образ. мист., доц. В. Королевський — каф. вок.-хор. підготовки.

Народжені в рік Півня — гарні **спортсмени**, як доц. Т. Дорофеева — каф. цикл. видів спорту, ст. викл. О. Чорний — каф. фізвих., викл. І. Горбань — каф. фіз. оздор. та спорт. фехт., ст. викл. Ю. Чорний — каф. олімп. і проф. спорту та спорт. ігор.

Півень любить являти молоді поповнення, прекрасно володіє ораторським мистецтвом, тому серед тих, хто народився в цей рік, багато гумані-

таріїв: **педагогі**, як проф. Л. Рибалко, проф. І. Турбавіна, доц. Л. Калашнікова — каф. ЗП та ПВШ; доц. Н. Єсіна, викл. Н. Троцій, М. Штанько, ст. лаб. С. Складова — каф. соц. педаг.; викл. В. Шищенко — каф. почат., дошк. та профосвіти; лаб. К. Вакуленко — каф. іст. педаг. та порівн. педаг.; **психологі**, як доц. І. Гордієнко-Митрофанова, викл. О. Кузнецов — каф. іст. педаг.; ст. інспект. психол. служби К. Беляева; **філософі**, як ст. викл. О. Костікова — каф. філос.-псих. антропології; **політологі**, як доц. В. Пасініченко, О. Коломієць, викл. Ю. Калюжна — каф. політ., соціол., культурології; **філологі**, як ст. викл. Н. Погорелова, М. Повар — каф. укр. літ., доц. О. Козорог — каф. ТМВ філол. дисц., **істориків**, як доц. В. Смирнов — каф. всесвіт. іст., зав. каб. О. Гончарова — каф. іст. Укр.; **правознавців**, як викл. Л. Півненко,

ст. лаб. Н. Томич — каф. крим.-прав. дисц., ст. лаб. Л. Грабко — каф. цив.-прав. дисц., викл. Я. Протопопова, зав. каб. К. Попова, ст. лаб. С. Уматова — каф. держ.-прав. дисц., бібліотечарів — В. Соколовська, В. Болдир; Т. Колода — археол. лаб.; редактор О. Сервінська.

Народжені в рік Півня захоплюються **сучасними технологіями**, як викл. В. Лебедева, інж. В. Романенко, ст. лаб. О. Ільченко, Г. Несуненко — каф. ІТ, добре рахують і знають **економіку**, як доц. І. Рядинська, А. Гура, викл. Ю. Гайдученко, І. Ночвіна — каф. екон. теор. Їм подобається вивчати **навколишній світ**, як викл. Я. Гончаренко — каф. ботаніки, доц. М. Кравченко — каф. зоології, працівникам ботсаду М. Белозеровий, О. Денисовий, Д. Касьянову; доц. Л. Стариковий, Н. Довгополіт, ст. лаб. К. Гречкосій — каф. природ.-мат. дисц.; викл. М. Райчук — каф. здоров'я людини. Завжди готові прийти на допомогу **диспетчери** О. Дідус, І. Єскова, Н. Калюжна, Т. Усенко.

Півень — гарний господар, як і всі **працівники АГЧ**, що народилися в цей рік: А. Белявцев, Н. Волосник, Л. Горбатюк, О. Кізілова, Ю. Кіктева, Т. Кобякова, В. Кошелева, Т. Куцина, К. Лічман, Л. Максимова, О. Мірошніков, О. Мукозів, С. Осьмаков, Т. Вердохліб, В. Шамінов, О. Шаповал, Т. Уманець.

Отож, девіз наступного року — працювати, не покладаючи «крилець». Бажаємо всім радісно та весело зустріти Новий рік аж до третіх півнів!

Дякуємо за допомогу в підготовці цього матеріалу відділу кадрів та особисто його керівнику — Лілії Василівні Пузановій.

Підготувала І.А. Бикова

Спорт

СПОРТИВНІ ПОДІЇ ЛИСТОПАДА

04-07.11.2016 р. у Києві відбувся Чемпіонат України з фехтування на візках. Студент Сергій Загоруйко посів ІІІ сходинок у фехтуванні на рапірах.

05.11.2016 р. збірна команда університету зі спортивної аеробіки стала срібним призером Кубку Харківської області. У складі команди студенти ф-ту ФВІС: Ю. Мізяк, О. Пашенко, В. Засікалова, В. Любота, Є. Толубенко, К. Балабай, В. Вольченко, В. Сквознова.

07.11.2016 р. хлопці збірної команди ун-ту з волейболу перемогли в грі Спартакіади серед студентів ВНЗ ІІІ-ІV р.а. Харківської області студентів ХДАДМ.

08.11.2016 р. збірна команда дівчат нашого ун-ту здобула перемогу в грі Спартакіади серед студентів ВНЗ ІІІ-ІV р.а. Харківської області з гандболу над командою ХДАФК.

14.11.2016 р. збірна ун-ту з волейболу серед чоловічих команд на обласних студентських змаганнях здобула перемогу в грі проти команди ХДПА.

16.11.2016 р. хлопці збірної ун-ту з футболу перемогли команду ХНЕУ з рахунком 4:2.

16-17.11.2016 р. відбулися змагання з бадмінтону в рамках Спартакіади університету. За ІІІ Кубок пам'яті О.С. Лідо змагалися збірні команди 13 ф-тів серед дівчат та 11 ф-тів серед хлопців. Перемогу серед хлопців вибороли студенти ф-ту славістики; фізмат: І.м. — серед дівчат та ІІ.м. — серед хлопців; природничий ф-т: ІІ.м. — серед дівчат та ІІІ.м. серед хлопців. Бронзові нагороди у дівчат істафу.

23.11.2016 р. наші футзалісти святкували перемогу над командою ХНУБА з рахунком 8:3.

26-28.11.2016 р. у Харкові відбулися традиційні міжнародні змагання з фехтування, ХІХ турнір пам'яті заслуженого тренера Л.В. Авербаха. Сенсаційну перемогу здобув наш студент економфаку Роман Свічкар, який за весь турнір не програв жодного бою. Бронзова нагорода в нашого студента ф-ту ФВІС Яна Сича. Вітаємо хлопців!

І.В. Кривенцова, доц., голова спортклубу

СПОРТИВНИЙ ФОРУМ ХАРКІВЩИНИ

24.11.2016 року на базі нашого ун-ту відбулась ІV звітно-виборча конференція Харківської обласної Спортивної Спілки учнівської та студентської молоді.

У конференції взяли участь 158 осіб: представники ВНЗ, ПТНЗ, ЗОШ, ДЮСШ. У порядку денному були звіт щодо проведеної роботи серед учнівської та студентської молоді та вибори виконкому Спілки, Президента, Віце-президента та Генерального секретаря. Одногослоно Президентом спортивної спілки учнівської та студентської молоді було обрано І.Ф. Прокопенка, Віце-президентом — А.В. Бабічева та Генеральним секретарем — В.О. Павленка. Також були обрані делегати на звітну-виборчу асамблею Спортивної студентської спілки України від Харківської області.

Поради лікаря

ОБЕРЕЖНО, ГРИП!

У холодну пору року поширюються епідемії грипу, під час яких щороку у світі хворіє близько 450 мільйонів людей, причому 2 мільйони з них помирає.

Грип — це гостре вірусне захворювання, яке може вражати людей незалежно від їх віку чи статі та яке супроводжується загальною інтоксикацією організму, а також катаральними явищами у вигляді риніту, закладеності носа й сильного кашлю.

Небезпека грипу полягає в тому, що він, вражаючи серцево-судинну систему, дихальні органи, а також центральну нервову систему людини, знижує захисні сили організму, тому ймовірність виникнення різних ускладнень після хвороби є дуже високою. Особливо небезпечний грип для літніх людей, дітей і вагітних жінок, а також для людей з хронічними захворюваннями.

Уперше про грип як хворобу згадував ще Гіппократ, а перше документальне підтвердження епідемії грипу зафіксоване в 1580 р. Найважчою епідемією грипу була так звана «іспанка», яка трапилася в 1918 р., коли померло понад 20 мільйонів людей.

Збудником захворювання є вірус грипу, який був ідентифікований англійськими вірусологами в 1933 році. Через три роки потому вчені виділили вірус грипу В і С.

Від людини до людини вірус грипу передається дуже легко, найчастіше це відбувається повітряно-краплинним шляхом під час кашлю, чхання або спілкування.

Грип починається досить інтенсивно й гостро з ознобу та швидкого підвищення температури, хворий скаржиться на слабкість, головний біль, ломоту в тілі, нерідко болять м'язи рук, ніг, тулуба. Майже одночасно з'являються чхання, нежить, дискомфорт і біль у горлі, кашель, в окремих випадках — блювота і пронос.

Щоб не провокувати ускладнення власної хвороби та не наразити інших людей на небезпеку, яка може виявитись смертельною, за появи перших симптомів грипу хвора людина обов'язково повинна залишатися вдома.

Лікування слід розпочинати з ліжкового режиму, повноцінного харчування та рясного питва (морс, чай, фруктові соки, мінеральна вода). Можливий прийом аскорбінової кислоти у звичайних дозах. За підвищеної температури тіла вживають жарознижувальні засоби на основі парацетамолу або ібупрофену. Протівірусні препарати вам призначить лікар. Зазвичай грип виліковується приблизно за тиждень. Призначене симптоматичне лікування в домашніх умовах може бути достатнім для одужання.

Якщо стан хворої людини погіршується (блідість або посиніння обличчя; утруднення дихання; висока температура тіла, яка довго не зменшується; багаторазове блювання та випороження; порушення свідомості — надмірна сонливість чи збудженість; біль у грудній клітці; домашні крові в мокротинні; падіння артеріального тиску), не треба зволікати з госпіталізацією, адже під загрозою може бути життя хворого.

Вакцинопрофілактику грипу, що є надійним методом захисту, рекомендують проводити за 2–3 місяці до передбачуваного початку епідемії.

Кожен має знати, як попередити зараження: не контактувати з людьми, які мають прояви захворювання, триматися на відстані не менше 2 метрів; часто провітрювати приміщення, мити руки з милом, не торкатися очей, носа або рота немитими руками; уникати обіймів, поцілунків і рукопритискань, оскільки грип, незважаючи на високий рівень гормонів в крові, не обминає навіть закоханих; прикривати ніс і рот під час чхання або кашлю одноразовою носовою серветкою, яку зразу ж після використання потрібно викинути; обмежити відвідини місць великого скупчення людей.

Рекомендуємо розповсюдити цю інформацію серед друзів, знайомих та дотримуватись порад.

Т.І. Циганкова, зав. пункту охорони здоров'я, лікар-терапевт